

LES INFRACCIONS I SANCIONS ADMINISTRATIVES I PENALS

- [INTRODUCCIÓ](#)
- [INFRACCIONS PENALS, PENES, INFRACCIONS ADMINISTRATIVES I SANCIONS EN MATÈRIA DE CONSUM](#)
- [ASPECTES COMUNS A INFRACCIONS PENALS I ADMINISTRATIVES](#)
- [ELS PRINCIPIS DE LA DISCIPLINA DEL MERCAT AL CODI DE CONSUM DE CATALUNYA](#)
- [INFRACCIONS I SANCIONS PENALS](#)
- [INFRACCIONS ADMINISTRATIVES. TIPOLOGIA EN DIVERSES LLEIS DE CONSUM AUTONÒMIQUES](#)
 - [LLEI 3/1993, DE 5 DE MARÇ, DE L'ESTATUT DEL CONSUMIDOR](#)
 - [DECRET LEGISLATIU 1/1993 SOBRE COMERÇ INTERIOR](#)
 - [LLEI 7/2003, DE 25 D'ABRIL, DE PROTECCIÓ DE LA SALUT](#)
 - [LLEI 1/1990, DE 8 DE GENER, SOBRE LA DISCIPLINA DEL MERCAT I DE DEFENSA DELS CONSUMIDORS I DELS USUARIS](#)
- [REIAL DECRET LEGISLATIU 1/2007, DE 16 DE NOVEMBRE, PEL QUAL S'APROVA EL TEXT REFÓS DE LA LLEI GENERAL PER A LA DEFENSA DELS CONSUMIDORS I USUARIS I ALTRES LLEIS COMPLEMENTÀRIES](#)

INTRODUCCIÓ

Les administracions públiques tenen l'obligació de vigilar i comprovar que els béns i serveis que es posin a disposició dels consumidors i usuaris compleixin els requisits de legalitat.

Raó per la qual es necessari inspeccionar i analitzar productes i serveis i quan es detecti un incompliment iniciar un procediment sancionador per determinar les circumstàncies del cas i responsabilitats personals, que pot finalitzar amb l'adopció de mesures sancionadores (multa, privació de llibertat...) o de reacció (comís, tancament de l'establiment...), per tal d'evitar futurs perills i restablir la legalitat conculcada.

INFRACCIONS PENALS, PENES, INFRACCIONS ADMINISTRATIVES I SANCIONS EN MATÈRIA DE CONSUM

Hi ha dos tipus de càstigs com a correspondència a les infraccions:

- En cas de delictes o faltes de les tipificades pel Codi Penal (Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre): penes i mesures de seguretat imposades pels Jutges i Tribunals.
- En cas d'infraccions administratives tipificades a la legislació de consum i connexa: sancions imposades pels òrgans administratius, amb possible control judicial a posteriori.

La diferència entre delicte i falta es una qüestió de gravetat i la diferència entre aquests dos i les infraccions administratives ho és així mateix, de tal manera que, en principi les infraccions administratives sembla ser són menys greus que les faltes; més que discutible apreciació, si més no si tenim en compte que, a l'hora del càstig, les sancions administratives són en molts casos més importants, econòmicament parlant, que moltes multes derivades de un procés penal.

ASPECTES COMUNS A INFRACCIONS PENALS I ADMINISTRATIVES

1-Reserva de llei.

L'article 25 1. de la Constitució assenyala que

«Ningú pot ser condemnat o sancionat per accions o omissions que en el moment de produir-se no constitueixin delicte, falta o infracció administrativa, segons la legislació vigent en aquell moment.»

2- Irretroactivitat o retroactivitat de les normes penals i sancionadores.

L'article 9 3. de la Constitució expressa que

“La Constitució garanteix el principi de legalitat, la jerarquia normativa, la publicitat de les normes, la irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, la seguretat jurídica, la responsabilitat i la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics.”

D'aquest article, del citat 25 1. i del desenvolupament constitucional posterior podem concloure que

- les normes sancionadores desfavorables són irretroactives.
- les normes sancionadores favorables són obligatòriament retroactives.

3-Elements essencials de les infraccions penals i administratives.

És clàssica la definició de la infracció penal com acció o omissió típica, antijurídica, culpable i punible.

El mateix es pot predicar de la infracció administrativa.

Aquesta definició és seqüencial, és a dir, el pes de la imputació augmenta a mesura que es passa d'una categoria a una altra, havent de tractar-se en cadascuna els problemes de la mateixa. Si de l'examen dels fets resulta que la conducta no és típica, ja no caldrà plantejar-se l'antijuridicitat.

- tipicitat: el fet ha de estar previst concretament a la llei com a infracció i ha de tenir atribuïda una pena o una sanció administrativa, no s'admet l'analogia.

- antijuridicitat: una conducta és antijurídica si és contrària a l'ordenament, perquè suposa fer el que prohibeix o no fer el que ordena i a més, és necessari que la conducta lesioni o posi en perill el bé jurídic protegit.

Causas d'exclusió de l'antijuridicitat: legítima defensa, estat de necessitat justificant, actuar en l'exercici legítim d'un dret, en el compliment d'un deure o quan es produeix un perill o risc permès.

- culpabilitat: no procedeix imposar un càstig (pena o sanció administrativa) si es comet la infracció sense voluntarietat. Per exemple: inimputabilitat (menor edat, alienació, trastorn mental transitori...), falta de consciència de l'injust, no exigibilitat d'una altra conducta, etc. És necessari que la infracció s'hagi realitzat amb dol (el subjecte vol realitzar la conducta tipificada), culpa o imprudència (negligència).

La falta de culpabilitat, encara que impedeix imposar càstigs, no converteix en lícita la conducta. Per això sí podran imposar-se altres mesures tendents a restablir la legalitat o evitar perills.

4-Proporcionalitat de les sancions.

Com és lògic, a infracció més greu correspon més greu sanció.

La infracció dolosa ha de ser considerada més greu i tenir prevista un càstig més sever que la culposa o imprudent.

El normal és que la llei deixi certs marges perquè el jutge, tribunal o òrgan administratiu, tenint en compte les circumstàncies del cas i atenent a diversos criteris, pugui graduar la sanció dins els límits fixats per la llei.

5-Subjectes de les sancions.

En el cas de delictes i faltes els responsables únicament poden ésser les persones físiques, mai les persones jurídiques.

D'altra banda quan parlem d'infraccions administratives el més normal es que siguin comeses per persones jurídiques i aquestes siguin considerades com a responsables (article 12 de la llei 1/1990), això no vol dir que no pugin també ser responsables les persones físiques

representants de les jurídiques, o persones físiques sense el caràcter de representació de persones jurídiques.

6-Concurs entre normes penals i administratives

En cas de concurs entre normes penals i administratives relacionades amb la protecció dels consumidors i usuaris s'han d'aplicar en primer lloc les penals, de tal manera que la instrucció de causa penal suspèn la tramitació de l'expedient administratiu i si no existís procediment sancionador penal obert quan l'administració creu que els fets que examina puguin ser il·licits penals ho posarà en coneixement del competent òrgan penal.

ELS PRINCIPIS DE LA DISCIPLINA DEL MERCAT AL CODI DE CONSUM DE CATALUNYA

L'avantprojecte de Codi de Consum de Catalunya, de manera original, dedica el Capítol II del Títol I del Llibre III (articles 312.1 a 312.12) a l'enumeració sistematitzada d'uns principis de la disciplina de mercat que resumits serien els següents:

- L'activitat de les Administracions Públiques en matèria de consum s'ajustarà als principis generals del dret i el òrgans administratius encarregats d'exercir les funcions de disciplina del mercat garantiran el compliment d'aquests principis.

- Principi de legalitat: L'exercici de les potestats administratives en matèria de disciplina del mercat i qualsevol mesura cautelar han d'estar establertes o previstes en normes amb rang de llei.

- Principi d'irretroactivitat: Són d'aplicació les normatives vigents en la matèria, en el moment de produir-se els fets constitutius d'infracció administrativa i s'hauran d'aplicar retroactivament les disposicions més favorables a l'administrat.

- Principi de tipicitat: No hi ha infracció sense vulneració de l'ordenament jurídic i no hi pot haver sanció sense infracció. Els reglaments no poden establir sancions o graduacions de les sancions, però sí poden remetre a lleis perquè pugui ser sancionat el seu incompliment.

- Principi de responsabilitat: Poden ser responsables les persones físiques o jurídiques (les persones integrants dels òrgans directius o rectors que constin als registres o hagin actuat com a tals), que realitzin infraccions (encara que sigui a títol de inobservança). Si participen dels fets més d'una persona, respondran totes de manera solidària.

Quan un empresari o empresària tingui el deure legal o reglamentari de col·laborar en la detecció o persecució d'una infracció i no ho faci, podrà ser considerat responsable subsidiari o solidari de la mateixa.

- Principi de proporcionalitat: Les sancions seran proporcionals a la gravetat dels fets comesos, amb especial incidència al nombre de persones consumidores afectades, el perill per a la salut o la seguretat de les persones consumidores, la reincidència o reiteració, la intencionalitat en la comissió i el volum de lucre obtingut com a conseqüència del fet infractor. Les sancions i mesures cautelars han de garantir que no siguin més beneficioses per l'infractor que el compliment de la normativa infringida.

- Principi de precaució: En funció del risc acceptable per a la salut, la seguretat o els interessos de les persones consumidores, les Administracions Públiques podran adoptar mesures proporcionals i coherents amb el risc que impliquin una minoració d'aquest risc; encara que comportin l'afectació de drets dels administrats.

Únicament en cas d'indicis racionals d'infracció administrativa o de perill per la salut o seguretat de les persones consumidores podran adoptar-se mesures cautelars o precautòries, amb les garanties establertes a l'efecte. En aquests supòsits la càrrega de la prova recaurà sobre el productor, fabricant, importador o comercialitzador del bé o servei.

- Principi de prescripció: Les infraccions i sancions prescriuen d'acord amb el que disposa aquesta llei.

- Principi de concurrència de sancions: "no bis in idem", no poden sancionar-se els fets infractors que ja hagin estat sancionats penalment o administrativament, en els casos en que hi hagi identitat de subjecte, fet i fonament.

- Principi de competència territorial: Els organismes públics de consum podran actuar, investigar, controlar, inspeccionar, adoptar mesures i sancionar els fets que es desenvolupin en el seu àmbit territorial.

Per raons d'eficàcia i economia, la competència sancionadora correspondrà a l'Agència Catalana del Consum quan la infracció comesa afecti a més d'un territori.

- Principi de competència material: Els organismes públics de consum tenen la competència exclusiva per a sancionar les infraccions establertes en aquesta llei i qualsevol altra normativa específica de protecció de les persones consumidores i tanmateix, podran investigar, inspeccionar i sancionar aquells fets que per incomplir qualsevol altra normativa sectorial o específica de protecció dels drets i interessos de les persones consumidores puguin ser considerats infracció als efectes d'aquesta llei.

- Principi pro persona consumidora: En cas de dubte, els fets que puguin vulnerar els drets o interessos de les persones consumidores i la normativa en matèria de protecció dels drets o interessos de les persones consumidores, s'interpretaran sempre a favor d'aquestes. En cas que un mateix supòsit o fet infractor estigui tipificat en lleis diferents, s'aplicarà la que imposi la sanció més greu.

INFRACCIONS I SANCIONS PENALS.

El Codi Penal, Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, determina el que considera delictes i faltes i les seves sancions, penes i mesures de seguretat.

Entre d'ells poden trobar-ne els relacionats, directa o tangencialment, amb la protecció dels drets de consumidors i usuaris.

De fet el Codi Penal dedica la Secció 3 del Capítol XI del Llibre II als delictes relatius al mercat i als consumidors, però també podem trobar altres supòsits de fet relacionats amb el consum com l'estafa i derivats, delictes contra la salut pública, contra els drets fonamentals reconeguts a la Constitució, propietat industrial, danys, lesions, homicidi, imprudència, etc.

No ens hem d'oblidar dels delictes comesos pel funcionaris públics contra les garanties constitucionals (articles 529 i següents), pels possibles delictes comesos en l'exercici de les seves funcions, entre d'altres, entrada il·legal, registre il·legal, contra l'honor, la intimitat personal, familiar i la pròpia imatge, contra la fe pública (falsedat), comesos en l'exercici del càrrec (infidelitat, violació de secrets, ocultació de documents, desobediència, suborn, tràfic d'influències).

A continuació reproduïm els més directament relacionats amb la matèria

De les defraudacions.

Article 248.

1. Comet estafa qui, amb ànim de lucre, utilitzi engany bastant per a produir error en un altre, induint-ho a realitzar un acte de disposició en perjudici propi o aliè.

...

Article 249.

Els reus d'estafa seran castigats amb la pena de presó de sis mesos a tres anys, si la quantia del defraudat excedís de 400 euros.

...

Article 251.

Serà castigat amb la pena de presó d'un a quatre anys:

...

3. Qui atorgués en perjudici d'un altre un contracte simulat.

...

Dels delictes relatius a la propietat industrial.

...

Article 274.

1. Serà castigat amb la pena de sis mesos a dos anys de presó i multa de 12 a 24 mesos qui, amb fins industrials o comercials, sense consentiment del titular d'un dret de propietat industrial registrat de conformitat a la legislació de marques i amb coneixement del registre, reproduueixi, imiti, modifiqui o de qualsevol altra manera utilitzi un signe distintiu idèntic o confusible amb aquell, per a distingir els mateixos o similars productes, serveis, activitats o establiments per als quals el dret de propietat industrial es trobi registrat. Igualment, incorreran en la mateixa pena els que importin intencionadament aquests productes sense dit consentiment, tant si aquests tenen un origen lícit com il·lícit en el seu país de procedència; no obstant, la importació dels referits productes d'un Estat pertanyent a la Unió Europea no serà punible quan aquells s'hagin adquirit directament del titular dels drets de dit Estat, o amb el seu consentiment.

...

Article 275.

Les mateixes penes previstes en l'article anterior s'imposaran a qui intencionadament i sense estar autoritzat per a això, utilitzi en el tràfic econòmic una denominació d'origen o una indicació geogràfica representativa d'una qualitat determinada legalment protegides per a distingir els productes emparats per elles, amb coneixement d'aquesta protecció.

...

Dels delictes relatius al mercat i als consumidors.

...

Article 281.

1. Qui detraguera del mercat matèries primeres o productes de primera necessitat amb la intenció de desabastir un sector del mateix, de forçar una alteració de preus, o de perjudicar greument als consumidors, serà

castigat amb la pena de presó d'un a cinc anys i multa de dotze a vint-i-quatre mesos.

2. S'imposarà la pena superior en grau si el fet es realitza en situacions de greu necessitat o catastròfiques.

Article 282.

Seran castigats amb la pena de presó de sis mesos a un any o multa de 12 a 24 mesos els fabricants o comerciants que, en les seves ofertes o publicitat de productes o serveis, facin al·legacions falses o manifestin característiques incertes sobre els mateixos, de manera que puguin causar un perjudici greu i manifest als consumidors, sense perjudici de la pena que correspongui aplicar per la comissió d'altres delictes.

Article 283.

S'imposaran les penes de presó de sis mesos a un any i multa de sis a divuit mesos als que, en perjudici del consumidor, facturin quantitats superiors per productes o serveis quan el seu cost o preu es mesuri per aparells automàtics, mitjançant l'alteració o manipulació d'aquests.

...

Dels delictes contra la salut pública.

...

Article 363.

Seran castigats amb la pena de presó d'un a quatre anys, multa de sis a dotze mesos i inhabilitació especial per a professió, ofici, indústria o comerç per temps de tres a sis anys els productors, distribuïdors o comerciants que posin en perill la salut dels consumidors:

1. Oferint en el mercat productes alimentaris amb omissió o alteració dels requisits establerts en les lleis o reglaments sobre caducitat o composició.
2. Fabricant o venent begudes o comestibles destinats al consum públic i nocius per a la salut.
3. Traficant amb gèneres corromputs.
4. Elaborant productes l'ús dels quals no es trobi autoritzat i sigui perjudicial per a la salut, o comerciant amb ells.
5. Ocultant o sostraint efectes destinats a ser inutilitzats o desinfectats, per a comerciar amb ells.

Article 364.

1. Qui adulterés amb additius o altres agents no autoritzats susceptibles de causar danys a la salut de les persones els aliments, substàncies o begudes destinades al comerç alimentari, serà castigat amb les penes de l'article anterior. Si el reu fos el propietari o el responsable de producció d'una fàbrica de productes alimentaris, se li imposarà, a més, la pena d'inhabilitació especial per a professió, ofici, indústria o comerç de sis a deu anys.

2. S'imposarà la mateixa pena al que realitzi qualsevol de les següents conductes:

1. Administrar als animals, les carns o productes dels quals es destinin al consum humà, substàncies no permeses que generin risc per a la salut de les persones, o en dosis superiors o per a fins distints als autoritzats.

2. Sacrificar animals de proveïment o destinar els seus productes al consum humà, sabent que se'ls ha administrat les substàncies esmentades en l'apartat anterior.

3. Sacrificar animals de proveïment als quals s'hagin aplicat tractaments terapèutics mitjançant substàncies de les referides en l'apartat 1.

4. Dispensar al consum públic les carns o productes dels animals de proveïment sense respectar els períodes d'espera en el seu cas reglamentàriament previstos.

Article 365.

Serà castigat amb la pena de presó de dos a sis anys qui enverinés o adulterés amb substàncies infeccioses, o altres que puguin ser greument nocives per a la salut, les aigües potables o les substàncies alimentàries destinades a l'ús públic o al consum d'una col·lectivitat de persones.

Article 366.

En el cas dels articles anteriors, es podrà imposar la mesura de clausura de l'establiment, fàbrica, laboratori o local per temps de fins a cinc anys, i en els supòsits d'extrema gravetat podrà decretar-se el tancament definitiu de conformitat al previst en l'article 129.

Article 367.

Si els fets previstos en tots els articles anteriors fossin realitzats per imprudència greu, s'imposaran, respectivament, les penes inferiors en grau...

Dels delictes relatius a l'exercici dels drets fonamentals i llibertats públiques.

...

Article 512

Qui en l'exercici de les seves activitats professionals o empresarials denegüés a una persona una prestació a la qual tingui dret per raó de la seva ideologia, religió o creences, la seva pertinença a una ètnia, raça o nació, el seu sexe, orientació sexual, situació familiar, malaltia o minusvalidesa, incorrerà en la pena d'inhabilitació especial per a l'exercici de professió, ofici, indústria o comerç, per un període d'un a quatre anys.

INFRACCIONS ADMINISTRATIVES. TIPOLOGIA EN DIVERSES LLEIS DE CONSUM AUTONÒMIQUES

La relació que segueix no pretén ésser exhaustiva, seria excessiva per a l'objecte d'aquest treball.

Com hem dit repetidament les normes que afecten la matèria de consum són diverses, provinents de més d'un sector, procedents d'àmbit europeus, estatals, autonòmics i locals; són directives, lleis o diversos tipus de reglaments mentre estiguin habilitats.

Moltes infraccions tipificades es repeteixen en més d'una normativa, és lògic , es tracta de temes transversals que tenen regulació en més d'un sector.

Ens centren en normes generals de caire autonòmic i la classificació resultant és molt similar a l'estatal del RDL 1/2007 i del RD 1945/1983, però de vegades introdueix infraccions no recollides en aquelles, o les regula amb major encert expositiu, si més no és normativa més "jove" i ha permès corregir certes falles de les estatals.

LLEI 3/1993, DE 5 DE MARÇ, DE L'ESTATUT DEL CONSUMIDOR

Article 29

Infraccions

Es consideren infraccions en matèria de defensa dels consumidors:

- a) Cometre accions o omissions que produeixin o puguin produir danys efectius a la salut o a la seguretat dels consumidors, especialment si afecten els col·lectius a què es refereix el capítol III.
- b) Incloure en els contractes d'adhesió fórmules que impliquin l'exclusió de drets reconeguts per la llei als consumidors.
- c) Proposar o practicar condicions abusives en les operacions de crèdit o en altres serveis de caràcter financer.
- d) Qualsevol mètode de venda que limiti la llibertat d'elecció dels consumidors.
- e) Incloure en els contractes clàusules que resultin lesives o abusives per als consumidors i exigir el pagament de mercaderies o serveis no sol·licitats.
- f) Vulnerar els drets lingüístics que són reconeguts per aquesta Llei als consumidors o impedir-ne l'exercici.
- g) Incomplir els requisits, les obligacions i les prohibicions establerts per aquesta Llei i per les normes que la desenvolupen, vulnerar els drets establerts per aquesta Llei i per les normes que la desenvolupen o impedir-ne l'exercici, i cometre omissions que comportin les dites infraccions.

DECRET LEGISLATIU 1/1993 SOBRE COMERÇ INTERIOR

Article 45

Infraccions

Constitueixen infraccions al que estableix aquesta Llei, les següents:

a) En relació amb l'exercici de l'activitat comercial:

1. L'exercici simultani de les activitats de venda a l'engròs i al detall, amb l'incompliment del que estableix l'article 2.4.
2. L'incompliment de les condicions o dels requisits administratius que estableix l'article 3.
3. L'incompliment de l'obligació d'inscripció al Registre corresponent.
4. L'incompliment del règim d'horaris comercials.
5. La supressió d'informació al consumidor relativa al període de reflexió, en les modalitats de venda en les quals s'exigeix l'esmentada informació.

b) En matèria de preus. Qualsevol incompliment de la regulació de preus que estableixen els articles 7 i 8.

c) Quant a la venda no sedentària.

1. La venda practicada fora dels perímetres i/o indrets autoritzats o bé amb la transgressió dels dies i els horaris establerts per la normativa.
2. La venda practicada per qualsevol persona no autoritzada o per comerciants que incompleixin els requisits que estableixen aquesta Llei, els reglaments o les ordenances reguladores.
3. La venda practicada en llocs que no reuneixen les condicions que estableixen aquest text, els reglaments o les ordenances reguladores.
4. La venda practicada sense exhibir la corresponent autorització de manera visible i permanent en la parada de venda.
5. L'incompliment dels requisits per a l'exercici de la venda en vehicles-tendes.

d) Quant a la venda domiciliària.

1. La venda practicada per empreses o comerciants que no reuneixen els requisits administratius exigits.
2. La venda practicada per empreses que no hagin consignat el dipòsit obligatori amb caràcter previ.
3. La venda practicada mitjançant ofertes enganyoses.
4. La manca d'exhibició del document que acrediti l'exercici de l'activitat.

e) Quant a la venda a distància.

1. L'incompliment de les condicions i els requisits per al seu exercici.
2. La tramesa de productes o serveis no sol·licitats prèviament pel receptor i la tramesa d'ofertes no sol·licitades, si aquestes comporten despeses per al receptor.

f) Quant a la venda automàtica, l'incompliment de les condicions i els requisits que estableix la normativa vigent per exercir-la.

g) Quant a la venda en cadena o en piràmide, l'intent d'utilitzar la mediació del consumidor o la practicada amb aquesta tàctica.

h) Pel que fa a la venda a preus rebaixats, les practicades amb l'incompliment dels requisits establerts per la normativa vigent.

- i) Pel que fa a les ofertes de premis o regals, les practicades en qualsevol tipus de vendes amb l'incompliment dels requisits establerts a la normativa vigent.
- j) Pel que fa a la venda en liquidació, l'incompliment dels supòsits i els requisits que estableix la normativa vigent.
- k) Pel que fa a la venda de saldos, l'incompliment dels requisits i les condicions que estableix la normativa vigent.

Article 46

Altres infraccions

- a) La negativa o la resistència a subministrar dades o a facilitar la informació que requereixin les autoritats competents o els seus agents per a complir les funcions d'informació, investigació i inspecció en les matèries objecte de la present Llei, com també el fet de subministrar informació inexacta o documentació falsa.
- b) La resistència, la coacció o la represàlia, o la temptativa de fer-ne, contra els funcionaris facultats per a l'exercici de la funció d'investigació, de vigilància o d'inspecció.

LLEI 7/2003, DE 25 D'ABRIL, DE PROTECCIÓ DE LA SALUT

Article 47

Les infraccions

D'acord amb aquesta Llei i les disposicions concordants, constitueix infracció en matèria de protecció de la salut:

- a) Produir, distribuir o utilitzar primeres matèries o productes additius obtinguts mitjançant tecnologies o manipulacions no autoritzades o emprar-ne en quantitats superiors a les autoritzades o per a un ús diferent del que està estipulat.
- b) Produir, distribuir o comercialitzar aliments o productes alimentaris obtinguts a partir d'animals o vegetals als quals s'hagin administrat productes zosanitaris, fitosanitaris o plaguicides autoritzats en quantitat superior a l'establerta o amb finalitats diferents de les permeses o als quals no se n'hagi suprimit l'administració en els terminis establerts.
- c) Emprar materials, substàncies o mètodes no autoritzats amb una finalitat diferent o en quantitats superiors a les autoritzades en els processos de producció, elaboració, captació, tractament, transformació, conservació, envasament, emmagatzematge, transport, distribució i venda d'aliments, begudes i aigües de consum.
- d) Incomplir els requisits higiènic i sanitaris, les obligacions o les prohibicions d'aquesta Llei i les normes concordants.
- e) Fer funcionar instal·lacions, establiments, serveis i indústries o exercir activitats sense l'autorització sanitària pertinent.
- f) Dificultar o impedir la tasca d'inspecció per acció o omissió.

- g) Negar-se o resistir-se a subministrar o facilitar la informació requerida per les autoritats sanitàries, o proporcionar-los informació inexacta o documentació falsa.
- h) Incomplir les mesures cautelars establertes per aquesta Llei i per les disposicions concordants.
- i) Incomplir els requeriments específics que formulin les autoritats sanitàries.
- j) Distribuir productes sense les marques sanitàries preceptives o amb marques sanitàries que no s'adeqüin a les condicions establertes.
- k) Distribuir o vendre productes passada la data de duració màxima o la data de caducitat indicada en les etiquetes, o manipular aquestes dates.
- l) Preparar, distribuir, subministrar o vendre productes que continguin agents físics, químics o biològics en quantitat o en condicions suficients per a produir o transmetre malalties o en quantitats que superin els límits establerts per reglament.
- m) Desviar per al consum humà productes que no en siguin aptes o que siguin destinats específicament a altres usos.
- n) Incórrer en irregularitats per manca dels controls i les precaucions exigibles en l'activitat, el servei o la instal·lació de què es tracti.
- o) Distribuir o vendre animals de companyia sense les identificacions preceptives, sense la informació al públic o sense les garanties sanitàries necessàries.

LLEI 1/1990, DE 8 DE GENER, SOBRE LA DISCIPLINA DEL MERCAT I DE DEFENSA DELS CONSUMIDORS I DELS USUARIS.

La llei 1/90 sobre la disciplina del mercat ofereix un llistat de infraccions agrupades temàticament, com que és la llei general que tracta sobre el tema de la disciplina de marcat el llistat pretén ésser omnicomprensiu.

L'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya (maig 2008), dedica el Capítol I del Títol III del Llibre III a la "tipificació de les infraccions", (articles 331.1 a 331.5), seguint no tant sols l'estructura proposada per la llei 1/1990, sinó repetint textualment la majoria del supòsits d'infracció, de vegades las diferències són merament de definició, substitució de consumidors i usuaris per la més correcta expressió "persones consumidores", o substitució de l'expressió productes , béns o serveis per "béns o serveis", minoració per discriminació (quan es parla de drets) , comunicats per previstos (quan parla de preus en els pressupostos), addició de l'expressió "informació" quan es parla de publicitat, la substitució de l'expressió garantia per "conformitat"..

Pretenent ser racional si el concret supòsit de la llei 1/90 desapareix a l'avantprojecte de Codi de Consum així ho indico (*desapareix*).

Si l'avantprojecte afegeix un nou supòsit o alguna expressió també ho indico en cursiva.

Apareix amb l'avantprojecte tot un capítol nou d'infraccions que fa referència a l'incompliment d'obligacions o prohibicions contractuals legals, que reproduïxo en cursiva.

Capítol 2

De la tipificació de les infraccions

Article 3

Infraccions per alteració, adulteració, frau o engany

Són infraccions per alteració, adulteració, frau o engany les següents:

a) L'elaboració, per a la distribució o el subministrament, i la venda de béns als quals s'ha addicionat o sostret qualsevol substància o element per variar-ne la composició, l'estructura, el pes o el volum, en detriment de llurs qualitats, per corregir defectes mitjançant processos o procediments no registrats, si escau, o no autoritzats expressament o per reglament, o per encobrir la inferior qualitat, l'alteració o l'origen dels productes utilitzats.

b) L'incompliment de les disposicions administratives sobre la prohibició de comercialitzar o distribuir determinats productes, i la comercialització o la distribució dels que necessiten autorització administrativa, i no en tenen.

c) La presència en el mercat, en qualsevol dels graus de la distribució, de productes o béns que incompleixen les normes relatives a l'origen, la qualitat, la composició, la quantitat, el pes o la mida, i la presentació d'aquests mitjançant envasos, etiquetes, rètols, tancadures, precintes o qualsevol informació o publicitat que induïxi a engany o confusió, o que amagui la veritable naturalesa del producte o del servei.

d) L'alteració de la composició de béns i productes destinats al mercat respecte a les autoritzacions administratives o a les declaracions registrades corresponents.

e) L'incompliment, en la prestació de tota classe de serveis, de les condicions de qualitat, quantitat, intensitat o naturalesa, d'acord amb la normativa vigent o les condicions en què s'ofereixen al mercat.

f) L'incompliment de la normativa vigent en matèria de reparació de béns de consum duradors, la insuficiència d'assistència tècnica o la no-assumpció de garanties en relació amb l'oferta a l'usuari en el moment de l'adquisició de tals béns. - aquest apartat canvia amb l'avantprojecte i és molt més ampliat en la seva tipificació - que reproduïxo en cursiva

f) La substitució innecessària de peces en la prestació de serveis d'instal·lació o reparació de béns, serveis a domicili, i d'assistència en la llar per a aconseguir un augment del preu, encara que la persona consumidora hagi prestat el seu consentiment induït pel prestador, la facturació de treballs no realitzats i la utilització de materials d'inferior qualitat a la indicada a la persona consumidora.

g) Posar a la disposició de les persones consumidores béns de naturalesa duradora sense serveis d'assistència tècnica per a la seva

reparació o sent aquests manifestament inadequats, així com incomplir l'obligació de mantenir aquests serveis.

h) Comercialitzar béns de naturalesa duradora sense existir peces de recanvi en la forma obligada, o no disposar d'aquestes en els supòsits i terminis establerts per aquesta llei o altres normes específiques.

i) Incomplir les obligacions que es deriven de la manca de conformitat o de la garantia legalment establerta o oferta a la persona consumidora o imposar injustificadament condicions, dificultats o retards en relació amb les obligacions que se'n deriven.

j) Incomplir les obligacions envers les persones consumidores assumides voluntàriament a través dels codis de conducta quan de qualsevol manera s'hagi manifestat l'adhesió.

k) Atorgar, usar o publicitar indegudament o fraudulentament qualsevol distintiu que per la seva aparença o configuració pugui induir a error a les persones consumidores.

g) L'oferta de productes, béns o serveis (béns o serveis), mitjançant publicitat o informació de qualsevol classe i per qualsevol mitjà, en què hom els atribueixi qualitats, característiques, comprovacions, certificacions o resultats que difereixin dels que realment tenen o poden obtenir, i tota la publicitat que, de qualsevol manera, inclosa la presentació d'aquells, indueixi a error o sigui susceptible d'induir a error les persones a qui es dirigeix. - en aquest apartat a més de canvis terminològics formals s'afegeix la següent expressió- "o silenciü dades fonamentals que impedeixin conèixer les veritables característiques o naturalesa del bé o servei."

h) L'anunci de productes, béns o serveis en qualsevol mitjà publicitari de manera que el contingut d'aquest es confongui amb el que és propi de la missió informativa, per la manera d'expressar o de difondre aquesta publicitat.

i) L'oferta de premis o de regals, si el cost d'aquests ha repercutit en el preu de la transacció, si es compensa l'avantatge ofert i es minva la qualitat o la quantitat de l'objecte principal de la transacció i si, de qualsevol altra manera, no rep el consumidor o l'usuari (persona consumidora), d'una manera real i efectiva, el que se li ha promès en l'oferta.

j) La manca de garantia (conformitat) dels béns oferts com a premi o regal, o la minoració d'aquesta respecte a la que és exigible segons la normativa vigent per al mateix tipus de bé que el regalat.

k) La minoració (discriminació) en les prestacions en relació amb les condicions i les formes de pagament de béns, productes i serveis oferts als consumidors o als usuaris.

Article 4

Infraccions en matèria de transaccions comercials i condicions tècniques de venda i en matèria de preus

Són infraccions en matèria de transaccions comercials i condicions tècniques de venda i en matèria de preus:

a) La venda de béns o la prestació de serveis a preus superiors als màxims legalment establerts, als preus comunicats o als preus anunciats o als pressupostats al consumidor o a l'usuari, i, en general, l'incompliment de les disposicions o les normes vigents en matèria de preus i marges comercials. (canvis merament de redacció).

b) El fet d'amagar a l'adquiridor o a l'usuari part del preu mitjançant formes de pagament o de prestació no manifestes o mitjançant rebaixes en la quantitat o la qualitat reals respecte a les prestacions aparentment convingudes.

c) La realització de transaccions en què s'imposi a l'adquiridor o a l'usuari la condició expressa o tàcita de comprar una quantitat mínima de productes no sol·licitats diferents dels que són objecte de la transacció, o bé de prestar-li un servei no demanat o ofert.

d) La intervenció, en la venda de productes o en la prestació de serveis subjectes a regulació, de qualsevol persona, firma o empresa que signifiqui l'aparició d'un nou grau intermedi dins el procés habitual de distribució, sempre que això constitueixi o propiciï un augment no autoritzat dels preus o dels marges comercials màxims fixats.

e) L'acaparament i la retirada injustificada de matèries, productes o serveis destinats directament o indirectament al subministrament o a la venda, amb perjudici directe o immediat per al consumidor i l'usuari.

-aquest apartat canvia per la següent redacció:- *"L'acaparament i la retirada del mercat de béns i serveis amb la finalitat d'incrementar els preus o esperar les elevacions previsibles dels mateixos amb perjudici de les persones consumidores."*

f) La negativa injustificada a satisfer les demandes del consumidor, de l'usuari, dels expenedors o dels distribuïdors, i qualsevol tipus de discriminació respecte a les demandes referides.

g) La no extensió de la factura o el comprovant de la venda de béns o de la prestació de serveis en els casos que és preceptiu o si ho sol·licita el consumidor o l'usuari.- s'afegeix l'expressió següent:- *"i cobrar o incrementar el preu per aquest lliurament"*

s'afegeixen en la redacció de l'avantprojecte els següents apartats:

c) *Anunciar o informar els preus dels béns i serveis sense incloure tots els impostos, taxes i d'altres càrregues o despeses aplicables.*

i) *Incrementar els preus dels recanvis o peces en aplicar-los a les reparacions o instal·lacions de béns.*

j) *Cobrar per mà d'obra, trasllat o visita quantitats que superin el doble dels costos mitjans estimats de cada sector.*

Article 5

Infraccions en matèria de normalització, documentació i condicions de venda i en matèria de subministrament o de prestació de serveis

Són infraccions en matèria de normalització, documentació i condicions de venda i en matèria de subministrament o de prestació de serveis:

a) L'incompliment de les disposicions relatives a la normalització o la tipificació de béns o serveis que es comercialitzen o existeixen en el mercat.

b) L'incompliment de les disposicions d'ordenació sobre requisits per a l'obertura d'establiments comercials o serveis i per a l'exercici d'activitats mercantils, sigui quina en sigui la naturalesa, incloses les hoteleres i les turístiques. *(desapareix)*

c) L'incompliment de les disposicions administratives que prohibeixen la venda de certs articles o productes en determinats establiments o a determinades persones.

d) L'incompliment de les disposicions que regulen el marcat, l'etiquetatge i l'envasament de productes, la *(s'afegeix "informació i ")* publicitat sobre béns i serveis i els preus d'aquests.

e) L'incompliment de les disposicions sobre utilització de marxamos, encunys i contramarques en els productes posats a disposició del mercat. *(desapareix)*

f) L'incompliment, en relació amb la protecció del consumidor i de l'usuari *(persona consumidora)*, de les normes relatives a documentació, informació, llibres o registres establerts obligatòriament per a l'adequat règim i funcionament de l'empresa, la instal·lació o el servei.

g) L'incompliment de les disposicions sobre condicions de venda o de prestació de serveis, i també l'incompliment de la garantia exigible legalment sobre els béns i els serveis adquirits.

h) L'incompliment de les disposicions sobre seguretat dels béns i dels serveis posats a disposició del mercat si afecta el consumidor o pot comportar un risc per a aquest.

i) L'incompliment de les disposicions en matèria d'horaris comercials. *(desapareix)*

s'afegeixen els següents apartats:

e) No elaborar pressupostos quan sigui obligatori, o imposar condicions o preus per la seva confecció si està prohibit.

f) No lliurar a les persones consumidores el corresponent resguard en el cas de dipòsit d'un bé per a qualsevol tipus d'intervenció o d'operació.

g) Realitzar treballs de reparació, instal·lació o similars quan no hagin estat sol·licitats o autoritzats per la persona consumidora.

- h) *No lliurar a les persones consumidores el document de garantia quan la normativa així ho estableixi o cobrar qualsevol quantitat per les reparacions incloses en la garantia.*
- i) *No lliurar a les persones consumidores les instruccions d'ús i manteniment o qualsevol altre document exigít per la normativa corresponent, a l'efecte de poder utilitzar, ocupar, mantenir i conservar un bé.*
- j) *No formalitzar les assegurances, avals o altres garanties similars imposades legalment en benefici de les persones consumidores.*
- l) *L'incompliment dels requisits i condicions establerts per defensar els drets de les persones consumidores en les disposicions reguladores de les diferents modalitats de venda o vendes especials i de les activitats comercials de promoció de vendes.*
- m) *La tramesa de béns o la prestació de serveis no sol·licitats prèviament pel destinatari i l'enviament d'ofertes o de publicitat no sol·licitada, si comporta despeses per al receptor.*
- n) *Considerar que la manca de resposta del destinatari d'una oferta o d'una publicitat equival a la seva acceptació.*
- o) *La manca d'informació a les persones consumidores sobre el període de reflexió o desistiment quan aquest sigui preceptiu d'acord amb la normativa vigent.*
- p) *L'incompliment del règim establert sobre el lliurament i canvi de béns i serveis promocionals o promocionats.*
- r) *Realitzar altres accions o omissions que, fins i tot sense incórrer en infracció de normes d'obligat compliment, produeixin risc o dany efectiu per a la seguretat de les persones consumidores, si es realitzen per falta de les precaucions exigibles en l'activitat de què es tracti.*
- s) *La manca d'informació a les persones consumidores sobre l'horari d'atenció al públic, mitjançant el corresponent cartell.*
- t) *No disposar de fulls oficials de reclamació / denúncia o no anunciar-ne la seva existència.*

S'afegeix una nova classificació d'infraccions a l'article 331.4 amb la denominació de "Infraccions per incompliment d'obligacions o prohibicions contractuals legals" que reproduceixo tot seguit:

Seran infraccions per incompliment d'obligacions o prohibicions contractuals legals:

a) Incloure en els contractes amb persones consumidores reenviaments a condicions generals o característiques contingudes en textos o documents que no es facilitin prèvia o simultàniament a la conclusió del contracte o sense permetre a l'adherent una possibilitat efectiva de conèixer la seva existència, abast i contingut en el moment de la celebració d'aquell.

b) Incloure clàusules abusives en els contractes.

c) Realitzar pràctiques adreçades directament a excloure o reduir la llibertat de la persona consumidora per a contractar una prestació.

d) Incloure als contractes clàusules d'exclusió o de limitació als drets reconeguts per la normativa vigent a les persones consumidores.

e) Incloure en els contractes un format, una mida de lletra o un contrast que no faciliti la seva lectura i comprensió o, en tot cas, que incompleixi la normativa específica vigent en aquests matèria.

Altres infraccions

Són infraccions també:

a) La negativa o la resistència a subministrar dades o a facilitar la informació requerida per les autoritats competents o els seus agents per al compliment de les funcions d'informació, vigilància, investigació, inspecció, tramitació i execució de les matèries a què fa referència aquesta Llei; el subministrament d'informació inexacta o de documentació falsa, i també l'incompliment del que estableix l'article 25.1. *(canvis formals) No permetre a la inspecció l'accés a la documentació industrial, mercantil i comptable de les empreses inspeccionades.*

b) La coacció, l'amenaça, la represàlia i qualsevol altra forma de pressió feta als funcionaris encarregats de les funcions a què fa referència aquesta Llei, o bé a les empreses, als particulars o a les entitats representatives de consumidors i comerciants que hagin iniciat o pretenguin iniciar qualsevol acció legal, que hagin presentat una denúncia o que participin en procediments ja incoats.

c) La manipulació, el trasllat i la desaparició, o bé la disposició de qualsevol manera no autoritzada legalment, de les mostres dipositades reglamentàriament o de la mercaderia intervinguda pels funcionaris competents com a mesura de cautela.

d) La manca de tota la documentació reglamentària exigida, o de part d'aquesta, o el fet de portar-la defectuosament, si afecta la determinació dels fets imputats o la qualificació d'aquests.

S'afegeixen els següents apartats:

c) Incomplir els requeriments i les mesures adoptades per l'Administració, incloses les de caràcter provisional.

g) Negar-se o resistir-se a subministrar fulls oficial de reclamació / denúncia a les persones consumidores que ho sol·licitin o subministrar fulls que no siguin oficials.

h) Els retards i esperes excessives i injustificades valorades en el seu context en l'atenció de les persones consumidores.

i) Imposar a les persones consumidores el deure a comparèixer personalment per a exercir els seus drets o realitzar cobraments, pagaments o tràmits similars, o exigir la complimentació d'impresos i l'aportació de dades innecessàries, així com obstaculitzar, impedir o dificultar que les persones consumidores puguin exercir els seus drets.

j) L'incompliment de l'acord al qual s'hagi arribat amb la persona consumidora en el procés de mediació, així com del laude arbitral en el termini establert a l'efecte, llevat acord de les parts.

k) La vulneració dels drets lingüístics de les persones consumidores o l'incompliment de les obligacions en matèria lingüística establerts en la normativa vigent.

l) En general, l'incompliment dels requisits, de les obligacions o prohibicions establertes en la present Llei, i en la resta de disposicions dictades en matèria de defensa de les persones consumidores.

-REIAL DECRET LEGISLATIU 1/2007, DE 16 DE NOVEMBRE, PEL QUAL S'APROVA EL TEXT REFÓS DE LA LLEI GENERAL PER A LA DEFENSA DELS CONSUMIDORS I USUARIS I ALTRES LLEIS COMPLEMENTÀRIES

Si comparem les infraccions recollides en la legislació autonòmica amb les determinades al article 49 del Reial Decret 1/2007, les diferències són mínimes. La Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes va introduir a la derogada 24/1984 l'apartat 10 que diu són infraccions "Les conductes discriminatòries en l'accés als béns i la prestació dels serveis, i especialment les previstes com a tals en la Llei Orgànica per a la igualtat efectiva de dones i homes.", però el podem considerar similar en el seus efectes a l'article 4 f) de la Llei 1/1990 ja estudiada.

Article 49. Infraccions en matèria de defensa dels consumidors i usuaris
Són infraccions en matèria de defensa dels consumidors i usuaris:

- a. L'incompliment dels requisits, condicions, obligacions o prohibicions de naturalesa sanitària.
- b. Les accions o omissions que produeixin riscos o danys efectius per a la salut dels consumidors o usuaris, ja sigui en forma conscient o deliberada, ja per abandó de la diligència i precaucions exigibles en l'activitat, servei o instal·lació que es tracti.
- c. L'incompliment o transgressió dels requeriments previs que concretament formulin les autoritats sanitàries per a situacions específiques, a fi d'evitar contaminacions o circumstàncies nocives d'un altre tipus que puguin resultar greument perjudicials per a la salut pública.
- d. L'alteració, adulteració o frau en béns i serveis susceptibles de consum per addició o sostracció de qualsevol substància o element; alteració de la seva composició o qualitat, incompliment de les condicions que corresponguin a la seva naturalesa o la garantia, arranjament o reparació de béns duradors i en general qualsevol situació que indueixi a engany o confusió o que impedeixi reconèixer la veritable naturalesa del producte o servei.
- e. L'incompliment de les normes reguladores de preus, la imposició injustificada de condicions sobre prestacions no sol·licitades o quantitats mínimes o qualsevol altre tipus d'intervenció o actuació il·lícita que suposi un increment dels preus o marges comercials.
- f. L'incompliment de les normes relatives a registre, normalització o tipificació, etiquetatge, envasat i publicitat de béns i serveis.
- g. L'incompliment de les disposicions sobre seguretat quan afectin o puguin suposar un risc per a l'usuari o consumidor.
- h. L'obstrucció o negativa a subministrar dades o a facilitar les funcions d'informació, vigilància o inspecció.
- i. La introducció de clàusules abusives en els contractes.
- j. Les limitacions o exigències injustificades al dret del consumidor de posar fi als contractes de prestació de serveis o subministrament de béns de tracte successiu o continuat, l'obstaculització a l'exercici del dit dret del consumidor a través del procediment pactat, la falta de previsió d'aquest o la falta de comunicació a l'usuari del procediment per a donar-se de baixa en el servei.
- k. En general, l'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions establertes en aquesta Llei i disposicions que la desenvolupin.

2. Són infraccions en matèria de defensa dels consumidors i usuaris en la contractació a distància i fora d'establiment mercantil:

- a) L'incompliment del règim establert en matèria de contractes celebrats fora d'establiments mercantils.
- b) L'incompliment de les obligacions que la regulació de contractes celebrats a distància imposa en matèria d'informació i documentació que s'ha de subministrar al consumidor i usuari, dels terminis

d'execució i de devolució de quantitats abonades, l'enviament, amb pretensió de cobrament, d'enviaments no sol·licitats pel consumidor i usuari i l'ús de tècniques de comunicació que requereixin el consentiment exprés previ o la falta d'oposició del consumidor i usuari, quan no concorri la circumstància corresponent.

La memòria de l'Agència Catalana del Consum de l'any 2006 agrupa les diferents infraccions en grans apartats, en funció de la matèria d'incompliment.

Així l'any 2006 les infraccions sancionades en percentatge sobre el total han estat:

- Incompliment documentació, informació, llibres: 43,34%
- Clàusules contractuals 22,76%
- Infraccions en etiquetatge i envasament de productes: 11,92%
- Infraccions de manca de col·laboració inspecció: 5,73%
- Seguretat de productes: 3,87%
- Incompliments en l'activitat mercantil: 3,56%
- Infraccions en publicitat: 2,63%
- Infraccions en matèria de preus: 2,63%
- Incompliment en transaccions comercials: 2,01%
- Alteració, adulteració i frau en productes: 1,55%

[ÍNDIX GENERAL](#)

[VERSIÓ PER A IMPRIMIR](#)

[ACCÉS A ENLLAÇOS DE LA LEGISLACIÓ CITADA](#)

[ENLLAÇ A EXERCICIS DEL TEMA](#)